

ЗАКОН ЗА ВОЕННИТЕ ПАМЕТНИЦИ

В сила от 01.01.2008 г.

Обн. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.92 от 20 Ноември 2009г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда статута на военните паметници, както и правата и задълженията на държавните органи и общините, на юридическите и физическите лица във връзка с издирването, проучването, регистрирането, картотекирането, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането на военните паметници.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Военните паметници, които са със статут на културни ценности, са защитени и по реда на Закона за културното наследство.

Чл. 3. (1) Военните паметници са общонародно достояние и се намират под закрилата на държавата.

(2) Военните паметници са публична общинска собственост с изключение на паметниците, определени от министъра на отбраната съгласувано с министъра на културата за публична държавна собственост.

(3) Военните паметници могат да бъдат разположени или прикрепени към недвижими имоти - държавна, общинска или частна собственост.

Глава втора. ВОЕННИ ПАМЕТНИЦИ

Чл. 4. (1) Военен паметник е недвижимо материално свидетелство в памет и прослава на военнослужещи от Българската армия, взели участие във война, водена от българската държава, на загиналите български военнослужещи при участие в операции и мисии извън територията на страната и при изпълнение на служебния им дълг в мирно време при защита на населението, както и на участниците в Българското опълчение по време на Руско-турската освободителна война и на участниците в Македоно-одринското опълчение. Военни паметници са и военните гробища, гробници, костници и мавзолеи.

(2) Не са военни паметници по този закон индивидуалните гробове и трайните надгробни символи върху тях на лицата по ал. 1 в гражданските гробищни паркове, както и паметниците на лицата по ал. 1, осъдени за умишлени престъпления от общ характер против републиката, собствеността и личността.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Министърът на отбраната може да предлага паметници по ал. 1 да бъдат обявени за културни ценности по реда на Закона за културното наследство.

Глава трета.

РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВОЕННИТЕ ПАМЕТНИЦИ

Чл. 5. (1) Държавата и общините полагат грижи за военните паметници на територията на страната и в чужбина.

(2) Министърът на отбраната или оправомощени от него длъжностни лица упражняват ръководство и контрол по проучването, регистрирането, картотекирането, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането на военните паметници, намиращи се на територията на Република България.

(3) Писмените разпореждания на длъжностните лица по ал. 2 по въпроси, които засягат военните паметници, са задължителни за териториалните органи на изпълнителната власт, както и за всички физически и юридически лица.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) За военни паметници със статут на културни ценности съгласно чл. 2 писмените разпореждания по ал. 3 се издават съвместно от министъра на културата и министъра на отбраната.

(5) Министърът на отбраната със съдействието на министъра на външните работи осъществява дейностите по проучването, регистрирането, картотекирането, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането на българските военни паметници в чужбина.

Чл. 6. (1) Координацията по въпросите на издирването, проучването, картотекирането, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането на военните паметници в страната се осъществява от областна комисия "Военни паметници" към областния управител.

(2) Областната комисия "Военни паметници" се състои от председател, заместник-председател и членове: директора на съответния исторически музей, началника на отдел "Култура" в съответната община, по един представител от военно-патриотичните съюзи в страната, с които Министерството на отбраната има сключено споразумение, и представител на Министерството на отбраната.

(3) Председател на областната комисия "Военни паметници" е областният управител, а заместник-председател на комисията - заместник-областният управител. Секретар на комисията е ръководителят на звеното "Отбранително-мобилизационна подготовка" в областната администрация.

(4) Поименният състав на комисията по ал. 1 се определя със заповед на областния управител.

(5) Организирането, разпределението и извършването на дейността на областната комисия се осъществяват по общи правила, съгласувани с министъра на отбраната.

(6) Дейността на областната комисия се подпомага от съответната областна администрация.

Чл. 7. Областната комисия по чл. 6:

1. предоставя на министъра на отбраната постъпилата информация за военните паметници и оказва съдействие за издирването, проучването, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането им;

2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) предлага на министъра на отбраната военни паметници, които да бъдат обявени за културни ценности по реда на Закона за културното наследство;

3. води областен регистър и картотека на военните паметници;

4. координира изпълнението на дейностите и задачите по този закон от общината,

отделните физически и юридически лица, гражданските комитети и други.

Глава четвърта.

ИЗДИРВАНЕ, ПРОУЧВАНЕ, РЕГИСТРИРАНЕ И КАРТОТЕКИРАНЕ НА ВОЕННИТЕ ПАМЕТНИЦИ

Чл. 8. (1) Издирването и проучването на военни паметници в страната и в чужбина се извършват от централните и териториалните органи на изпълнителната власт, от физически и юридически лица, граждански дружества и други.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2009 г., в сила от 20.11.2009 г.) Лицата, които са открили или намерили военни паметници в страната, са длъжни да съобщят за това в съответната областна комисия по чл. 6, а за откритите или намерените военни паметници в чужбина - в съответното дипломатическо или консулско представителство на Република България. Областната комисия по чл. 6, съответно дипломатическото или консулското представителство, предоставя постъпилата информация на Министерството на отбраната и на Министерството на културата.

Чл. 9. (1) Когато при извършване на строителни, благоустройствени или селскостопански работи се открият находки, които имат признаци на военни паметници, работата временно се спира. Собствениците и ръководителите на строежа са длъжни да вземат мерки за запазване на откритата находка и да уведомят незабавно съответната областна комисия по чл. 6.

(2) Областната комисия по чл. 6 в 7-дневен срок е длъжна да уведоми собствениците на имотите и ръководителите на строежа дали находката представлява военен паметник и да даде указание за мерките, които трябва да бъдат взети за проучването и за опазването му.

Чл. 10. (1) В Министерството на отбраната се водят Национален регистър на военните паметници и картотека, които са публични. Редът за водене на регистъра и картотеката и тяхното съдържание се определят със заповед на министъра на отбраната.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2009 г., в сила от 20.11.2009 г.) Военните паметници със статут на културни ценности по Закона за културното наследство се регистрират и в Министерството на културата.

Глава пета.

ОПАЗВАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ВОЕННИТЕ ПАМЕТНИЦИ

Чл. 11. Органите на изпълнителната власт и органите на местното самоуправление са длъжни да опазват предоставените им военни паметници.

Чл. 12. Собствениците и ползвателите на недвижими имоти, в които са разположени военни паметници по чл. 3, са длъжни да осигуряват достъп до тях на гражданите, на длъжностните лица по чл. 5, ал. 2 и на областната комисия по чл. 6.

Чл. 13. (1) Военните паметници на територията на Република България се запазват на

местата, където се намират. Преместването е възможно само при доказване на градоустройствена необходимост или с оглед на оптималното експониране на паметника.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Ремонтни, консервационни, реставрационни и други дейности върху военни паметници, както и изграждането на нови паметници се извършват след информиране на министъра на отбраната, а за обекти със статут на културни ценности - по реда на Закона за културното наследство.

(3) Проектите за изграждане на нови военни паметници се изпращат на министъра на отбраната за съгласуване чрез областната комисия по чл. 6, която дава становище.

(4) Всички инвестиционни инициативи за териториите, на които е разположен военен паметник, се обезпечават с проектна документация съгласно Закона за устройство на територията и актовете за прилагането му, като:

1. проектите за територии извън обектите, предоставени за управление на Министерството на отбраната, се изпращат на министъра на отбраната за съгласуване чрез областната комисия по чл. 6;

2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2009 г., в сила от 20.11.2009 г.) за военни паметници със статут на културни ценности визите и проектите се съгласуват с Министерството на културата.

Глава шеста.

ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВОЕННИТЕ ПАМЕТНИЦИ

Чл. 14. (1) Органите на изпълнителната власт, на които са предоставени за управление военни паметници, ежегодно планират средства в бюджетите си за опазването и поддържането им.

(2) Необходимите средства за органите на местното самоуправление, на които са предоставени за управление военни паметници, се предоставят по ред, определен от министъра на финансите съгласувано с министъра на отбраната.

Чл. 15. За финансиране на дейностите по ръководството и координация на проучването, регистрирането, картотекирането, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането на военните паметници Министерството на отбраната ежегодно планира средства по бюджета си.

Чл. 16. (1) При осъществяване на дейностите по чл. 15 Министерството на отбраната си взаимодейства с юридически лица с нестопанска цел, вписани в централния регистър при Министерството на правосъдието по чл. 45 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, с основен предмет на дейност проучване, опазване, поддържане, възстановяване и изграждане на военни паметници.

(2) Юридическите лица по ал. 1 могат да получават субсидии от държавния бюджет по реда на закона за държавния бюджет за съответната година.

Глава седма.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 17. (1) Собственик на недвижим имот с разположен в него военен паметник, който пречи на гражданите да посещават военния паметник съобразно установения ред за посещенията му, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Който пречи на длъжностните лица от специализираните държавни и общински органи по опазване на военните паметници да проверяват състоянието им и да извършват други действия по опазването им, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв.

(3) Който не изпълни писменото разпореждане на длъжностно лице по чл. 5, ал. 2, направено при изпълнение на функциите му по ръководство и надзор на дейността, свързана с военните паметници, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(4) Ако нарушението по ал. 1 - 3 е повторно, наказанието е глоба в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 18. (1) Който не съобщи за открит или намерен военен паметник по чл. 9, ал. 1, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е повторно, наказанието е глоба в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 19. (1) За нарушение по чл. 12 виновното лице се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е повторно, наказанието е глоба в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 20. (1) За нарушения по чл. 18 и 19 на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е повторно, имуществената санкция е в размер от 1500 до 3000 лв.

Чл. 21. (1) Нарушенията по този закон се установяват с актове, съставени от длъжностните лица по чл. 5, ал. 2.

(2) Въз основа на актовете по ал. 1 министърът на отбраната издава наказателни постановления.

(3) Събраните средства от глоби и имуществени санкции по тази глава се внасят в приход на бюджета на Министерството на отбраната.

(4) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон "военнослужещи от Българската армия, взели участие във война" са военнослужещите от Българската армия, взели участие в Сръбско-българската война 1885 г., Балканската война 1912 - 1913 г., Междусъюзническата война 1913 г., Първата световна война 1915 - 1918 г. и Втората световна война 1941 - 1945 г.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Областните управители създават областните комисии по чл. 6 в срок три месеца от влизането в сила на закона.

§ 3. В срок 6 месеца от влизането в сила на закона собствениците на военни паметници са длъжни да ги декларират в Националния регистър на военните паметници в Министерството на отбраната, а за паметниците на културата - и в Националния регистър на недвижимите паметници на културата в Националния институт за паметниците на културата.

§ 4. В Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм., бр. 67 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 70, 93, 152 и 153 от 1998 г., бр. 12, 67 и 69 от 1999 г., бр. 49 и 64 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 40, 45 и 119 от 2002 г., бр. 50, 86, 95 и 112 от 2003 г., бр. 93 и 111 от 2004 г., бр. 27, 38, 76, 88, 102 и 105 от 2005 г., бр. 30, 36, 56, 82, 91 и 102 от 2006 г., бр. 11, 41, 46 и 59 от 2007 г.; бр. 68 от 2007 г. - Решение № 9 на Конституционния съд от 2007 г., изм., бр. 109 от 2007 г.) в чл. 15а, ал. 2, т. 6 накрая се добавя "и глобите и имуществените санкции по Закона за военните паметници, наложени от министъра на отбраната".

§ 5. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 25 януари 2008 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 10.04.2009 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 10 април 2009 г., с изключение на чл. 114, ал. 2 и чл. 126, които влизат в сила от 10 април 2010 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

(ОБН. - ДВ, БР. 92 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 20.11.2009 Г.)

§ 42. В Закона за военните паметници (обн., ДВ, бр. 13 от 2008 г.; изм., бр. 19 от 2009 г.) навсякъде думите "Националния институт за опазване на недвижимите културни ценности" се заменят с "Министерството на културата".

.....

§ 48. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".